

Боян Чуков

ПРЕКРАСИЯТ НОВ СВЯТ СЛЕД 1984

София, 2021

© Издателство „Изток-Запад“, 2021

Всички права на български език запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде възпроизвеждана или предавана под каквато и да е форма и по какъвто и да било начин без изричното съгласие на издателство „Изток-Запад“.

© Боян Чуков, автор, 2021

© Деница Трифонова, оформление на корицата, 2021

ISBN 978-619-01-0811-5

БОЯН
ЧУКОВ

*ПРЕКРАСНИЯТ
НОВ СВЯТ
СЛЕД
— 1984 —*

На моята майка
Станка Георгиева Чукова

Съдържание

Клаус Шваб – шамбелан на световната олигархия	7
Противопоставянето между САЩ и Китай нараства	45
Епохата на панголина: цифров рай или цифров концлагер	50
Прищина в танго за двама с Белград	61
Гьобелсовата пропаганда на един сръбски професор	69
Поредният антибългарски пасквил за Македония в руски сайт	77
Британците работят без много шум и далеч по-ефикасно от американците	87
Защо се стигна до ракетния удар по Сирия и до случая „Скрипал“?	97
Какво се случи след ракетния удар	105
Един призрак броди по света: призракът на енергетиката	118
„Кремълският списък“	141
Монетизация на американската външна политика	157
„Мосак Фонсека“	173

Нищо лично... просто проху war	187
Голямата игра в Близкия изток и Средиземноморието	190
Ердоган срещу Ататюрк	202
Лиоте	216
Мг. Съветник	230
Китайската геостратегия в Централна и Източна Европа	255
Допълнителна литература	261

Британците работят без много шум и галеч по-ефикасно от американците

*Интервю на Калина Андролова с Боян Чуков,
геополитически анализатор, бивши дипломат*

Как може да се разчете появата на поздравителен адрес от турския президент Ердоган на конференцията на ДПС?

Ще започна с това, че повечето българи оценяват ДПС през черно-бяла призма. Или партията на Ахмед Доган и той лично са оценявани като „проклетие за България“, или се стига до другата крайност – ДПС е единствен „гарант на етническия мир“ в България. Според мен нито първата, нито втората оценка отговарят на действителността. ДПС е парламентарно представена българска политическа партия. До този момент тя по никакъв

начин не е дала сериозни доказателства, че е „турска партия“. Историята с „предателя Доган“, който е дал на турците списъка с българските разузнавачи, е за еуфоризираната емоционално антитурска биомаса, която нищо не вдява от „шпионски игри“.

Второ, Турция през последните 5–6 години няма нищо общо с тази държава, която познавахме от времето на Тодор Живков и 90-те на миналия век. Анкара отдавна притежава мощен регионален геополитически код и се стреми да му придаде глобален отблясък. Но според мен все още е доста пресилено да се говори, че Турция притежава неоспорима геополитическа субектност. По времето на разцвета на организацията на Фетхуллах Гюлен амалгамата неоосманизъм, пантюркизъм и ислямизъм бе поставена в услуга на Пакс Американа и насочена срещу Русия и Китай. След възникването на конфликт между Гюлен и Ердоган, последвалото охлаждане на американо-турските отношения и унищожаване на Ислямска държава в Близкия изток от руснаците турският неоосманизъм постепенно бе прехвърлен на ръчно политико-финансово управление от Лондон. Днес турската външна политика е по-близо до Рах Britannica. Грешно е да се хиперболизира сложното икономическо положение на Турция. Освен на британците Анкара може да разчита на малкото, но хипербогато емиратство Катар, което е най-големият инвеститор на турския пазар за недвижими имоти. Катар, който трябва да влага някъде големите си излишъци от износа на природен газ, направи големи инвестиции в Турция през изминалите години. През 2019 г. Анкара откри своя втора военна база в Катар. Поясно казано, Доха и Лондон са заинтересовани силно от икономическата стабилност на Турция. Влиятелната арабска телевизионна компания „Ал Джазира“, която е копие на Би Би Си, е със седалище в Доха. Катар е британски протекторат след разпадането на Османската империя до 1971 г. Управляващата партия в Турция е много близка и се свързва с „Мюсюлманските братя“, а Катар отдавна поддържа тесни връзки с „Мюсюлманските братя“. Интересна е тайната история на братството. За експертите е известно отдавна, че в генезиса на „Мюсюлманските братя“ се наблюдава „британска следа“. Първата джамия на „Мюсюлман-

ските братя“ е построена през 1930 г. в град Исмаилия, Египет, в окупираната от британците зона на Суецкия канал, с парите на британската „Компания на Суецкия канал“. Образно казано, днес зад турците надничат британците, които са от векове исторически противник на Русия. Корените на британския премиер Борис Джонсън са истанбулски. Неговият прадядо Али Кемал е бил министър на образованието и на вътрешните работи в османското правителство. Той е клеймил Турската война за независимост и е настоявал за смъртно наказание за Мустафа Кемал Ататюрк – поради това е имал лоша репутация в Турция. Но днес Реджеп Ердоган не е фен на Кемал Ататюрк и се бори срещу кемалисткото наследство, което е в дисонанс с неоосманизма.

XXI век може да се окаже на Турция и туранците. Слабата турска икономика не може да издържа външнополитическата експанзия на Анкара, но очевидно „Велик Туран“ си има сериозни спонсори. Турция няма необходимата финансова мощ, но има човешки ресурс. Дотук с „абсолютната“ геополитическа субектност на Турция.

Да се върнем към форума на ДПС. На него бяха поканени лидери на дружески партии. Реджеп Ердоган поздрави депесарския форум в качеството му на председател на управляващата партия в Анкара. Това, че той е и президент на Турция, е друг въпрос. Реджеп Ердоган на практика официално призна, че е сбъркал с неговата подкрепа за ДОСТ и Лютви Местан – и посочи като партньор на турската управляваща партия ДПС. Естествено, без да забрави или пренебрегне отзивчивия „негов приятел“ Бойко Борисов.

Какво можем да очакваме от Турция по отношение на Балканите, трябва ли да се опасяваме от експанзионистична политика?

По отношение на Балканите турците винаги са имали стратегия, която са следвали неотклонно. Турският дипломатически корпус е съставен от високопрофесионални дипломати, не е подложен във времето на кадрови трусове и в него се наблюдава приемственост между поколенията. Турското разузнаване МІТ

е съизмеримо по мощ и ресурси с големите световни разузнавателни централи. Анкара продължава своята експанзионистична външна политика по всички азимути. Турция се опитва да облече старите дрехи на бившата Османска империя. В последно време Анкара не крие, че отхвърля някои от подписаните преди години договори за определяне на сегашните турски граници – обявява се за тяхното ревизиране. На Балканския полуостров първи попаднаха на турската мушка гърците. Сблъсъците между турски и гръцки военни кораби в открито море зачестиха. Откритите газови находища около Кипър допълнително изостриха ситуацията. Анкара на практика има конфликти и проблеми с всички свои съседи. България прави изключение, но това е, защото Турция ни смята и отглежда като свое ловно поле. По-скоро ни гледа през същата историческа оптика, през която наблюдава Азербайджан. Ако за азербайджанците важи формулата „един народ, две държави“, то за нас, българите, е в сила „два народа, една империя“. Една част от българските граждани са от турски етнически произход и на Анкара не ѝ е изгодно да пуска в нашата страна араби мюсюлмани, които да се смесят с местните.

Турското влияние в Босна и Херцеговина, Косово и Македония е сериозно. Наивно е да смятаме, че сме застраховани и на нас никога нищо няма да ни се случи. Още повече че армията ни се намира в тъжно състояние. Турското лоби в България е много мощно, макар и не толкова явно като на глобалните фактори. Но то е съизмеримо с тях – нещо, което ние все още не осъзнаваме достатъчно ясно. А това води до заблуди и грешни изводи при анализ на редица вътрешнополитически ситуации у нас. Гърция от десетилетия постоянно се въоръжава с модерно оръжие, тъй като се опасява от териториални аспирации към своята територия от страна на Анкара. Атина се съгласи и прие допълнително на своя територия американски военни бази. Очевидно гърците не виждат в лицето на НАТО абсолютна гаранция за своя териториален интегритет и търсят американски гаранции за него. Кипърците опитаха на свой гръб „солидарността“ на своите стратегически съюзници. Островът на Афродита е разделен на две от 1974 г. след турския военен десант.

Русия прекалено, бих казала наивно, залага всички свои козове на Балканите на Сърбия. Как очаквате да се развият отношенията Сърбия–Европейски съюз?

Русия перманентно губи позиции на Балканите. След разпада на СССР процесът на разпад включително и на Руската федерация бе овладян и стопиран с идването на власт на Владимир Путин. Според мен една от грешките, които Москва допусна на Балканския полуостров, беше изтеглянето на руския военен контингент от Косово. Русия от много години залага на Белград в своята геополитическа стратегия на Балканите. Образно казано, геостратегията на Кремъл в нашия регион до този момент се изгражда със сръбска „арматура“. За съжаление руските управляващи продължават да виждат българите само като логистично „допълнение“ към модернизиранията и адаптирана към днешната дата великосръбска идеология. Това най-ясно се наблюдава в руската позиция по отношение на Северна Македония. Този подход е отпреди двете световни войни, дори не е коминтерновска конструкция. Измислената македонска нация и македонски език се налагат от сърбите на Балканите повече от век, но с мощната подкрепа на Москва. Това изплува много явно и стана съвсем очевидно през последните месеци на фона на българо-северномакедонските исторически и езикови спорове. Външната политика на Кремъл до този момент е наследство от миналото. Клишетата за славянско и православно братство на Балканите звучат прекрасно за обикновените българи русофили, но влизат в конфликт с налаганата от руските управляващи геостратегия, която се разминава с българските национални интереси. Руската империя ни освободи от османско иго и българската държавност бе възродена, за което трябва да сме наистина благодарни. Но руската имперска геостратегия на Балканите след Руско-турската война в периода 1877–1878 си е останала същата и днес. В този план няма защо да се сърдим на някого, ако сме нихилисти и не защитаваме собствените си интереси. Обърнете внимание: на Балканите руският топпосланик и професионален балканист Александър Боцан-Харченко, който владее сърбо-хърватски, е в

Белград, а не в София. Изкушен съм да отговоря на вашия въпрос с цитат за сърбите на Константин Леонтиев: „сърбите не само че не успяха да изработят никакви нови, характерни и особени признаци на славянството (юридически, художествени, религиозни и др.), но и в последно време започнаха да губят дори онези славянски особености, които открай време са им били присъщи. Те не само че не сътвориха нещо новославянско, но и се оказаха неспособни да опазят собствените си старосърбски черти.“ Според мен сърбският управляващ елит отдавна в своите мечти се върти в орбитата на Брюксел. Белград отдавна иска да е в ЕС, но го спира проблемът „Косово“. Мисля, че след 2–3 години управляващите в Белград ще изпълнят всички искания на Брюксел и Вашингтон по отношение на Прищина, след което Сърбия бързо ще бъде интегрирана в Европейския съюз. Вероятно преди това ще наблюдаваме още турбуленции с албанците в Южна Сърбия и Санджак – а може би и с унгарците във Войводина.

В Русия се натрупва своеобразна умора от Путин, който много години беше безспорен лидер. Каква Русия се изгражда в момента? И въобще има ли място в света за една самосвита и самозаторена Русия, спрямо която непрекъснато се прилагат активни мероприятия? Как трябва да се държи Русия?

Мисля, че 2020 г. бе преломен момент в икономическата политика на Русия. В най-новата история на Руската федерация ярко изпъкват 2014 и 2020 г. През 2014 г. Кремъл се разгърна политически и се отказа от глобализма. Мюнхенската реч на Владимир Путин през 2007 г. само очерта тенденцията. Икономическата съставна е далеч по-сложна и по-инерционна от политическата. По времето на Борис Елцин Русия бе тотално потопена и интегрирана в глобалистски структури като МВФ, Световната банка и др. Тя бе зависима от износа на въгледорода. Водещите руски компании наемаха американски консултанти. Владимир Путин се реши на икономически прелом едва когато се убеди, че разрывът няма да повлече след себе си крах на икономиката и впоследствие провал на държавата. Остап

Бендер твърди, че най-дълбоката пропаст е финансовата и в нея може да се пада цял живот.

Либералният монетаризъм може да погълне дадена държава за няколко години, а освобождаването от него продължава десетилетия. Знаково е елиминирането на Анатолий Чубайс и други одиозни личности като него. В същото време в руската икономика навлязоха хора, въоръжени с друга икономическа философия, като премиера Михаил Мишустин и вицепремиера Андрей Белоусов. През 2020 г. се очерта векторът на промените в руската икономика. Ясно се наблюдава преход от либерален монетаризъм към държавен капитализъм.

Русия през 2020 г. навлезе в нова конфликтна фаза със Запада. Понятието „колективен Запад“ вече все по-малко е изпълнено със съдържание. САЩ отслабват като империя и губят плавно своя статут на глобален хегемон. На този фон се забелязват оживените амбиции на Великобритания и Германия. Колкото повече Индия се сближава със САЩ, толкова повече Китай търси подкрепа от Русия.

През новата 2021 г. вероятно ще наблюдаваме изостряне на два стари конфликта. Първият в Донбас, който е най-драматичен за руснаците. Не е изключено отново да се активира украинската армия. Предстои изграждане на военни бази на украинска територия от Турция, Полша, а не е изключено и от Великобритания.

Не мисля, че военният конфликт между азербайджанци и арменци в Нагорни Карабах окончателно е приключил. Наблюдаваме примирие, което е доста крехко. Русия отново ще има проблеми в Задкавказието.

Русия не е никак свита и затворена, нито е безобидна. Руснаците си върнаха на турците свалянето на своя самолет Су-24 през 2015 г. Съвсем наскоро с удар на руската авиация в Сирия бе унищожен турски команден пункт, в който загинаха десетки турски офицери. През 2020 г. Русия придоби военноморска база в Судан и усили своите позиции в Централна Африка, като притесни французите. Руските ЧВК (частни военни компании) не се настаниха в Африка, за да строят заедно с местното население социализъм, а за да съдействат за изнасянето в Русия

на необходимите ѝ природни ресурси като уран и редкоземни метали. Руснаците от своята история винаги са били наясно, че между двама спорещи по-умен е този, който е по-силен. Русия в момента има поведение на колониална морска държава и поради тази причина руските ЧВК присъстват в Латинска Америка, Близкия изток и Африка.

Любопитен съм да видя как руснаците ще си отмъстят на азербайджанците или турците за сваления руски военен хеликоптер в Армения. А че ще си го върнат, съм убеден! Смятам, че в геополитически план Русия ще стане по-смела през 2021 г.

С идването на Джо Байдън в Овалния кабинет ще се поднови ли натискът на НАТО в критичните буферни зони около Руската федерация?

Трябва все пак да изчакаме официалното влизане на Джо Байдън в Белия дом. В момента в САЩ се развиват драматични събития. Доналд Тръмп се готви да даде финално сражение на демократите. Той не е признал изборната победа на Джо Байдън. На 6 януари се организира голям митинг в подкрепа на Доналд Тръмп във Вашингтон. В САЩ всичко ври и кипи. Няма да се изненадам, ако станем свидетели на драматичен обрат в ситуацията в САЩ. Но независимо кой ще бъде стопанин в Овалния кабинет, смятам, че американската стратегия ще си остане същата. Натискът около руските граници ще се увеличи. Ако Джо Байдън стане президент, вероятно той ще се заеме първо с Белорусия. На Балканите ще наблюдаваме пореден мощен опит руското влияние да бъде тотално елиминирано. Всички косвени признаци в нашия регион подсказват именно за това.

Ако демократите овладеят Овалния кабинет, то американската политика по отношение на Русия още в самото начало ще бъде ярка и провокативна. Предполагам, че ще бъде нанесен удар върху задграничните активи на големите руски компании. Ще наблюдаваме серия от съдебни процеси срещу „Газпром“.

Мислите ли, че войнстващият неолиберализъм може да бъде леко коригиран от гледна точка на някои шокиращи стратегии, като политиката на идентичностите, и да се върви към някаква нормализация, ограничаване на ексцесията? Или тази доктрина ще продължи да се надува, докато се самовзриви...

Войнстващият неолиберализъм ще продължи да шества в САЩ, Западна Европа и Австралия. Но той вече има проблеми в Източна Европа и Азия, за арабския свят да не говорим. Светът след кризата с Ковид-19 влезе в съвсем нов режим. В обозримо бъдеще ще наблюдаваме съществени трансформации и преформатиране на обичайния до този момент за нас привичен ход на събитията.

Може да се каже, че Америка навлезе в период на системна криза, характерна за залязването на всяка империя. Смятате ли, че Великобритания ще се окаже новият значим лидер, който много по-фино от САЩ ще започне да дирижира процесите?

Великобритания от векове е била сценарист и режисьор на мащабни геополитически „пиеси“. Най-реномираните геополитически експериментални лаборатории са в Лондон; достатъчно е да се спомене Фабианското общество. Великобритания има свое вековно наследство във всички невралгични от геополитическа гледна точка региони в света. Британският лъв просто се преструваше, че спи и мърка. В действителност Великобритания е единствената държава, която има стратегия за следващите 100–150 години. Легендарният американски баскетболист Брънч Рики преди време остроумно отбеляза: „Успехът е резултат на вашия замисъл.“

След Брекзит все по-ясно, включително и на Балканите, се усеща типичният *british style*, който е микс от Форин офис и Ми-6. Британците работят без много шум и далеч по-ефикасно от американците. Американското издание „Форин Полиси“ написа, че „американците повече не могат да разчитат, че успехът е тяхно право по рождение“. И цитира Ото фон Бисмарк: „Бог помага на глупаците, пияниците и на САЩ.“

Има ли бъдеще Европейският съюз? Трудно би било да повярваме, че може да има завръщане към многобройните национализми в Европа и към някакво раздробяване от миналото.

В ЕС се засилват центробежните сили. Евросъюзът преминава на „две скорости“. Източна Европа остава плътно в англосаксонската орбита, която е с очевиден антируски вектор. В Западна Европа все по-ясно се очертават британско-френските и британско-германските противоречия, от които някои вероятно ще преминат в явни конфликти. Лондон и Париж вече водят „рибарска война“. С излизането на Ангела Меркел от политиката и отиването ѝ на заслужен отпочиване е очевидно, че Брюксел ще остане известно време дезориентиран без „своя голям началник“. Ще се появи вакуум в европейското ръководство и битка между кандидати да наследят Ангела Меркел. Еманюел Макрон няма качества да бъде европейски лидер и най-вероятно ще поеме по пътя, трасиран от Франсоа Оланд и Никола Саркози. Но да се говори за предстоящ разпад на ЕС, към този момент е несериозно. Най-вероятно Евросъюзът ще бъде преформатиран в битката между Стара и Нова Европа. Наблюдава се тенденция народите от Източна Европа да изказват все по-шумно своето недоволство в резултат на постоянните опити на евробюрокрацията да им диктува своята воля. Към евродисидентите Унгария и Полша ще се прибавят и други. Евросъюзът има бъдеще и поради една много проста причина: никой не предлага нищо по-добро.

5 януари 2021 г.